

Briselē, 2026. gada 4. jūnijā
(OR. en)

9974/26

CORDROGUE 72
SAN 373
COSI 90
RELEX 756
UD 164
EUDA
EUROPOL

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2026. gada 4. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Temats: Secinājumi par ES stratēģijas narkotiku jomā kopīgu īstenošanu

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par ES stratēģijas narkotiku jomā kopīgu īstenošanu, kurus Padome (Tieslietas un iekšlietas) apstiprināja 4179. sanāsmē, kas notika 2026. gada 4. jūnijā.

Padomes secinājumi par ES stratēģijas narkotiku jomā kopīgu īstenošanu

Reaģējot uz pieaugošajām veselības, drošības un sabiedrības problēmām, ko rada narkotiku lietošana, ar narkotikām saistīts kaitējums un narkotiku nelikumīga tirdzniecība, Padome apstiprināja ES stratēģiju narkotiku jomā¹, ņemot vērā elementus, kas uzsvērti 2026. gada martā apstiprinātajos Padomes secinājumos. Šajā stratēģijā, kas balstīta uz pierādījumiem, ir izmantota visas valdības un visu sabiedrību aptveroša pieeja. Tās mērķis ir līdzsvarot piedāvājuma samazināšanu, pieprasījuma samazināšanu un kaitējuma samazināšanu, vienlaikus maksimāli palielinot sinerģiju un veicinot konsekveni vietējā, valsts, ES un starptautiskā līmenī un starp tiem, pilnībā ievērojot ES vērtības, starptautiskās tiesības un cilvēktiesības.

I. Efektīva politika ir atkarīga no efektīvas īstenošanas

Šie Padomes secinājumi veido ES stratēģijas narkotiku jomā īstenošanas satvaru (turpmāk "īstenošana"). Ar to papildina stratēģijas prioritātes un tās pārvērš konkrētās saistībās un darbībās, lai īstenotu visus piecus pīlārus: 1) sagatavotības un reakcijas uzlabošanu; 2) sabiedrības veselības aizsardzību; 3) drošības uzlabošanu un sabiedrības aizsardzību; 4) risku un kaitējuma novēršanu; 5) spēcīgu partnerību izveidi.

Īstenošana virzīs ES kopdarbu turpmākajos gados. Sasaistot politisko, stratēģisko, politikas un operatīvo līmeni un iesaistot nozares, kas aptver veselību, tiesībaizsardzību, tieslietas, izglītību, sociālās lietas, attīstības sadarbību un vidi, kā arī visdažādākos dalībniekus, tostarp pilsonisko sabiedrību, akadēmiskās aprindas un privātos dalībniekus, tā ir izstrādāta, lai radītu kombinētu efektu vietējā, valsts, ES un starptautiskā līmenī, pastāvīgi koncentrējoties uz pierādījumos balstītu, izmērāmu un reālu ietekmi. Padome uzsver, cik svarīga ir efektīva sadarbība un koordinācija, kas balstās uz ES stratēģiju narkotiku jomā un tās īstenošanu gan ES iestādēs un struktūrās, gan starp tām, visās jomās, kas attiecas uz narkomānijas apkarošanas politiku.

¹ 7066/26 un 15573/25.

Lai nodrošinātu prioritāšu sasniegšanu, ar šo īstenošanu vajadzības gadījumā būtu jāveicina jaunu pasākumu izstrāde, lai atspoguļotu jaunās un turpmākās vajadzības un problēmas. Tas būtu jādara praktiskā, uz pierādījumiem balstītā un uz rezultātiem orientētā veidā, vienlaikus optimāli izmantojot esošos mehānismus, rīkus un procesus.

Īstenošanā tiks izmantoti trīs galvenie komponenti: - galvenokārt attiecībā uz drošības pīlāru – 1) ES rīcības plāns cīņai pret narkotiku nelikumīgu tirdzniecību ² un *EMPACT* prioritātes narkotiku nelikumīgas tirdzniecības jomā, nodrošinot to sinerģiju; tos var papildināt ar turpmākiem mērķtiecīgiem darba virzieniem; - attiecībā uz visiem pīlāriem – 2) esošo mehānismu, rīku un procesu pilnīga izmantošana; - un pieprasījuma samazināšanas un riska un kaitējuma mazināšanas jomā – 3) izstrādājami inovatīvi sadarbības projekti, kas veicinās sadarbību starp dalībvalstīm, ES aģentūrām un citiem attiecīgajiem dalībniekiem savstarpēji interesējošos jautājumos un novērsīs īstenošanas nepilnības.

Šo komponentu īstenošana ir izklāstīta šo Padomes secinājumu **PIELIKUMĀ**.

II. Politikas efektivitāti nevar pieņemt par pašsaprotamu; vajadzības gadījumā tā ir jāmēra un jāpārskata

Īstenošanas progress būtu laika gaitā jāuzrauga, kas ļautu vajadzības gadījumā veikt uz pierādījumiem balstītu pārskatīšanu un virzības koriģēšanu.

Eiropas Savienības Narkotiku aģentūra (*EUDA*) tiek aicināta savus esošos indikatorus sasaistīt ar stratēģijas mērķiem un novērtēt, vai potenciāli būtu vajadzīgi papildu indikatori, lai palīdzētu uzraudzīt īstenošanu ES un valstu līmenī.

² 16353/25.

Ar īstenošanas uzraudzību būtu līdz minimumam jāsamazina papildu slogs dalībvalstīm, labāk izmantojot jau savāktos datus, vienlaikus atzīstot, ka efektīvai uzraudzībai ir vajadzīga pietiekama datu ievade no dalībvalstīm.

Komisijai būtu jāuzrauga ES stratēģiskā satvara narkotiku apkarošanas jomā īstenošana, ņemot vērā dalībvalstu un EĀDD sniegto informāciju, datus un analīzi, un informāciju, kas pieejama no *EUDA*, Eiropola, citām aģentūrām un ES struktūrām, kā arī no pilsoniskās sabiedrības, domnīcām un akadēmiskās vides. Tā kā ES un valstu līmeņa kompetences ir savstarpēji saistītas, tad šajā jomā būtiska nozīme ir ciešai sadarbībai un koordinācijai. Lai atvieglotu koordināciju un ļautu īstenot visus vajadzīgos turpmākos politikas pasākumus, tostarp uzraudzību, Komisijai, ES Padomes prezidentvalstij un Narkotiku jautājumu horizontālajai darba grupai, kas ir par politiku narkotiku jomā atbildīgā Padomes darba sagatavošanas struktūra, būtu cieši jāsadarbojas. Narkotiku jautājumu horizontālā darba grupa atvieglos informācijas apmaiņu par stratēģijas stratēģisko prioritāšu īstenošanu valstu līmenī. Attiecībā uz sadarbības projektiem to darīs, ņemot vērā informāciju, ko sniegušas dalībvalstis, aģentūras un citas ieinteresētās personas, kuras piedalās attiecīgajos projektos. Jaunākā informācija un diskusijas par stratēģijas īstenošanu tiks regulāri iekļautas Narkotiku jautājumu horizontālās darba grupas darba kārtībā neatkarīgi no tā, vai šāda informācijas apmaiņa attiecīgā gadījumā notiek citās Padomes darba sagatavošanas struktūrās.

Īstenošanas pārskats būtu jāiekļauj līdz 2032. gada beigām gaidāmajā vispārējā ziņojumā par ES stratēģiju narkotiku jomā, un tajā būtu jāņem vērā uzraudzības procesā gūtās atziņas un sadarbības projektu īstenošanā gūtā pieredze.

1. ES rīcības plāns cīņai pret narkotiku nelikumīgu tirdzniecību

Padome apstiprina ES rīcības plānu cīņai pret narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, ņemot vērā šādus elementus. Šis apstiprinājums neskar darbības vai procesus, kas tiek izstrādāti saistītās jomās, un dažādu ieinteresēto personu funkcijas, pienākumus un pilnvaras. Plāna īstenošanā arī ievēro ES aģentūru pilnvaras un neskar turpmākas diskusijas par to pilnvaru pārskatīšanu. ES rīcības plāns cīņai pret narkotiku nelikumīgu tirdzniecību ir neatņemama īstenošanas daļa. Padome atzīst plāna stingro uzsvaru uz operatīvo sadarbību un tajā noteikto darbību kvalitāti un atbilstību.

Rīcības plānā ir izklāstītas galvenās darbības, ko ES un valstu līmenī nepieciešams veikt no 2026. līdz 2030. gadam. Jāatzīmē, ka dalībvalstis jau rīcības plāna sākotnējās izskatīšanas laikā konstatēja, ka, risinot narkotiku nelikumīgas tirdzniecības problēmu, uzsvars cita starpā būtu jāliek uz šādiem uzdevumiem: stiprināt pieeju “seko naudai”; uzlabot jūras dimensiju ar Eiropas Ostu alianses palīdzību, kā arī ar Narkotiku jūras ceļu izpētes un operatīvā centra (MAOC-N) pastiprināšanas un paplašināšanas starpniecību, pienācīgi ievērojot tā pilnvaras un darbību, un tā locekļu funkcijas un pienākumus; padziļināt publiskā un privātā sektora partnerības, jo īpaši ar pasta un paku piegādes pakalpojumu sniedzējiem; pastiprināt sadarbību ar tehnoloģiju uzņēmumiem, lai novērstu vervēšanu tiešsaistē, jo īpaši nepilngadīgo vervēšanu, tostarp izmantojot uzlabotus atklāšanas rīkus; un uzlabot informācijas apmaiņu starp tiesībaizsardzības iestādēm, tostarp muitu, un tiesu iestādēm. Papildu uzmanība būtu jāpievērš arī jaunām operatīvām problēmām, piemēram, ātrgaitas kuģu ļaunprātīgai izmantošanai un zemūdens un daļēji iegremdējamu peldlīdzekļu izmantošanai, kā arī paraugprakses apmaiņas veicināšanai, tostarp attiecībā uz nelikumīgu narkotiku ražotņu likvidēšanu.

Padome atzīst, ka ES rīcības plānu cīņai ar narkotiku nelikumīgu tirdzniecību daļēji īstēnos, cita starpā, ar operatīvām darbībām, kas izstrādātas Eiropas daudzdisciplīnu platformas pret noziedzības draudiem (*EMPACT*) ietvaros, un ka ir jānodrošina savstarpēja saskaņotība. Ņemot to vērā, Padome aicina Komisiju savas kompetences ietvaros sniegt ieguldījumu minētās saskaņotības nodrošināšanā, pēc iespējas pilnīgāk atspoguļojot *EMPACT* prioritātes, virzītājus un rīcības vadītājus rīcības plāna īstenošanā, vienlaikus atzīstot Eiropola izstrādātā ES smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējuma (*EU-SOCTA*) rezultātus kā galveno pamatu operatīvo darbību noteikšanai. Turklāt Padome mudina Komisiju aicināt attiecīgos Komisijas finansētos ES tīklus un ekspertu grupas savās darba programmās atspoguļot apņemšanos piedalīties (tostarp kā konkrētu darbību vadītājam vai līdzvadītājam) *EMPACT* darbībās, kas saistītas ar rīcības plānu, tādējādi stiprinot *EMPACT* un atbalstot tās operatīvo rīcības plānu īstenošanu.

Padome uzsver, ka rīcības plāns ir arvien papildināms, un jo īpaši akcentē, cik svarīgas ir citas ar drošību saistītas iniciatīvas, kas uzsāktas dalībvalstu vai ES līmenī. Rīcības plānu var papildināt ar turpmākiem mērķtiecīgiem darba virzieniem, ko noteikušas ES iestādes, struktūras, aģentūras un dalībvalstis, ņemot vērā turpmākās norises un novērtējumus, piemēram, savstarpējo izvērtējumu 11. kārtas konstatējumus un *Eurojust* ieguldījumu attiecībā uz tiesisko dimensiju. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš pastiprinātai un starptautiski koordinētai kriminālizmeklēšanai, lai efektīvi vājinātu organizēto noziedzību narkotiku jomā, identificējot noziedzīgas hierarhijas, finanšu plūsmas, loģistikas maršrutus un saistītas noziedzīgas organizācijas.

Komisijai būtu jāuzrauga, kā tiek īstenots rīcības plāns cīņai ar narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, tostarp papildu darbības, ņemot vērā dalībvalstu un EĀDD sniegto informāciju un informāciju, kas pieejama no *EUDA*, Eiropola, Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*) un citām attiecīgām ES aģentūrām un struktūrām, un būtu regulāri jāziņo Padomei Narkotiku jautājumu horizontālajā darba grupā. Rīcības plāna īstenošanu attiecīgā gadījumā atbalstīs citas attiecīgās Padomes darba sagatavošanas struktūras, konkrēti, Pastāvīgā komiteja operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*), jo īpaši attiecībā uz operatīvās sadarbības aspektiem, kas saistīti ar *EMPACT* prioritāšu īstenošanu narkotiku nelikumīgas tirdzniecības jomā, Sadarbībai krimināllietās izveidotā policijas un tiesu iestāžu koordinācijas komiteja (*CATS*), Tiesībaizsardzības jautājumu darba grupa, Ar sadarbību krimināllietās saistītu jautājumu darba grupa (*COPEN*) un Muitas savienības jautājumu darba grupa (*CUG*). Satvaram vajadzētu būt pietiekami elastīgam, lai atspoguļotu turpmākas vajadzības un aicinātu dalībniekus sniegt ieguldījumu, ja tas tiek uzskatīts par nepieciešamu.

Lai nodrošinātu koordinētu un nepārtrauktu atbalstu tam, ka tiek īstenots rīcības plāns cīņai ar narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, secīgas Padomes prezidentvalstis ar Padomes Ģenerālsekretariāta atbalstu tiek aicinātas sadarbībā ar Komisiju un attiecīgā gadījumā ar EĀDD un attiecīgajām ES aģentūrām pievērsties prioritātēm, kas izriet no rīcības plāna, ņemot vērā dalībvalstu noteiktos turpmākos mērķtiecīgos darba virzienus vai papildu darbības.

2. Esošo mehānismu, rīku un procesu izmantošana

Jomās, kurām pievēršas visos pīlāros, būtu jāizmanto sinerģija, optimāli lietojot esošos mehānismus, rīkus un procesus. ES iestādes un attiecīgās aģentūras un struktūras tiek aicinātas koordinēt savas darbības, kas saistītas ar ES stratēģijas narkotiku jomā īstenošanu, nodrošinot papildināmību un saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām. Ja iespējams, tām būtu jānodrošina, ka esošie mehānismi, rīki un procesi atbilst stratēģijā noteiktajām prioritātēm.

Attiecīgā gadījumā un pamatojoties uz secīgo Padomes prezidentvalstu noteiktajām prioritātēm, citas ES iestādes un attiecīgās aģentūras un struktūras tiks mudinātas regulāri ziņot Narkotiku jautājumu horizontālajā darbā grupā par savu attiecīgo ieguldījumu stratēģijas īstenošanā. Tāpat dalībvalstis tiek mudinātas pievērst Narkotiku jautājumu horizontālās darba grupas uzmanību savām valsts norisēm, kas saistītas ar stratēģijas īstenošanu. Komisija, EĀDD, ES aģentūras un dalībvalstis tiek mudinātas sniegt Narkotiku jautājumu horizontālajai darba grupai informāciju par citu starptautisku un reģionālu organizāciju darbībām vai iniciatīvām, kas attiecas uz stratēģijas īstenošanu.

Tas ļaus Narkotiku jautājumu darba grupai gūt pārskatu par darbībām, kas saistītas ar īstenošanu, tostarp, bet ne tikai, veselības, tiesu iestāžu sadarbības, iekšlietu un starptautiskās sadarbības jomā, lai saprastu, kā tās mijiedarbojas, un palīdzētu novērst trūkumus, pārklāšanos vai nekonsekvenci, kas varētu kavēt ES stratēģijas narkotiku jomā efektivitāti vai īstenošanu.

3. Sadarbības projekti

Sadarbības projektiem vajadzētu būt operatīvam rīkam, ar ko pievērsties tām ES stratēģijas narkotiku jomā jomām, kuras gūtu labumu no pastiprinātas iesaistes visos līmeņos (vietējā, valsts un ES), papildus esošajiem mehānismiem, struktūrām un rīkiem pieprasījuma samazināšanas un riska un kaitējuma mazināšanas jomā. Uz projektiem balstītā pieeja atspoguļo nepieciešamību stiprināt īstenošanu šajās jomās, veicinot sinerģiju starp darbībām, kas veiktas ES, valsts vai vietējā līmenī. Sadarbības projektiem būtu jāpapildina esošie mehānismi, struktūras un instrumenti. Tāpēc sadarbības projekti ir paredzēti, lai pievērstos tiem stratēģijas pīlāriem un prioritātēm, uz kuriem neattiecas ES rīcības plāns cīņai pret narkotiku nelikumīgu tirdzniecību un *EMPACT* prioritātes narkotiku nelikumīgas tirdzniecības jomā, vienlaikus atzīstot, ka tie ir vienlīdz svarīgi efektīvai un līdzsvarotai ES stratēģijas narkotiku jomā īstenošanai.

Sadarbības projektu metodiku, kā arī tematus apspriedīs un par tiem vienosies dalībvalstis Narkotiku jautājumu horizontālās darba grupas sanāksmē.

Dalībvalstu vadība un dalība sadarbības projektos būs brīvprātīga, nodrošinot, ka īstenošanas satvars joprojām atbilst valsts vajadzībām un jauniem izaicinājumiem. ES aģentūras, jo īpaši *EUDA*, arī tiek aicinātas attiecīgā gadījumā sniegt ieguldījumu sadarbības projektos. Turklāt attiecīgā gadījumā būtu jāatvieglo citu dalībnieku, piemēram, akadēmisko aprindu, laboratoriju un citu specializētu struktūru, starptautisku vai reģionālu organizāciju un pilsoniskās sabiedrības, līdzdalība.

Sadarbības projektu īstenošana būtu jāuzrauga dalībniekiem ar *EUDA* palīdzību *EUDA* pieejamo resursu robežās. Padomes prezidentvalsts, kas vada Narkotiku jautājumu horizontālo darba grupu, ar Padomes Ģenerālsekretariāta atbalstu sniegs pārskatu par projektiem un to progresu. Izstrādājot katru sadarbības projektu, iesaistītajām dalībvalstīm ar *EUDA* atbalstu būtu jāstrādā pie pamatnovērtējuma saistībā ar īstenošanu un attiecīgā gadījumā jāizstrādā snieguma rādītāji.

Līdz šim viena dalībvalsts – Francija – jau pirms izmēģinājuma posma uzsākšanas ir ierosinājusi iniciatīvu sadarbības projektam ar mērķi veicināt Eiropas pētniecību psihostimulatoru lietošanas traucējumu jomā³.

Sadarbības projektu īstenošanu var atbalstīt ar valsts finansējumu, ko nodrošina iesaistītās dalībvalstis, un, ja tas ir iespējams un atbilstoši, attiecīgā gadījumā un saskaņā ar plašākām ES prioritātēm, iespējams, apvienojumā ar ES finansējuma avotiem, piemēram, programmu “ES – veselībai”, ESF+ un “Apvārsnis Eiropa”. Neapsteidzot sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu (DFS), ņemot vērā to, ka sadarbības projektu īstenošana turpinās pēc 2028. gada, finansējuma iespējas varētu izpētīt nākamās DFS ietvaros. Padome aicina Komisiju sniegt tehnisku palīdzību dalībvalstīm, kas piedalās sadarbības projektos, lai tās varētu piekļūt attiecīgiem ES finansējuma avotiem, ja tas ir iespējams un atbilstoši.

³ Iniciatīvas mērķis ir dalīties ar esošajām zināšanām un notiekošajiem pētījumiem psihostimulatoru lietošanas traucējumu ārstēšanas jomā; apspriest, kā apvienot resursus, apspriest iespēju izveidot liela mēroga kohortas, protokolu saskaņošanu un salīdzināmu un kumulatīvu datu sagatavošanu; un izpētīt kontaktus ar farmācijas nozari, lai paātrinātu efektīvu ārstēšanas metožu izstrādi un izvērtēšanu.

EUDA var sniegt atbalstu sadarbības projektiem, jo īpaši zinātniskās analīzes, metodikas izstrādes, uzraudzības un rezultātu izplatīšanas jomā, ja tas ir saderīgi ar tās pilnvarām, plānošanu un pieejamajiem resursiem. Projektos, tostarp pasākumos, kas notiks ārpus ES vai sadarbībā ar trešām valstīm, tiks pienācīgi iesaistītas attiecīgās ES delegācijas.

Sadarbības projektu izmēģinājuma posms sākas 2026. gada otrajā pusgadā un ilgs 18 mēnešus. Uz projektiem balstītās pieejas turpināšana un turpmāka attīstība ir atkarīga no tā, kā dalībvalstis, kas sanāk Narkotiku jautājumu horizontālajā darba grupā, novērtēs tās pievienoto vērtību.

